

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

Capvt XXXVIII. Decima nona morborum caussa, vt per eos
supernaturalium remediorum efficacia, inprimisq[ue] Christi gloria mundo
patesiat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45701

CAPVT XXXVIII.

Decima nona morborum cauſſa, vt per eos ſupernaturalium remedi-
 orum efficacia, in primisq; Chriſti gloria
 mundo pateſcat.

I.

B eiuſcemodi imperitos circumforaneos, multi omnino à medicis abſtinent, & malunt mori gratis, quàm precio mortis perſoluto. Idq; tantò libentiùs, quia etiam peritiſſimi in hac arte ſubinde errant; nec quiſquam eſt, cuius medicina, ſine diuina ope, ſit felix. Quod etiam expertorum, medicorum periculum videns, S. Hieronymus ita ſcripſit: *Si fellis prouideris temperando, pituita ſucceſcit: Si humores ficcare feſtinas; inardeſcit ſanguis, bili vitiatuſ, & luteuſ color ora perfundit. Certè vt cunctam medicorum adhibeamuſ diligentiam, & caſtigatiſſimus cibi, & morborum fomitiſ careamuſ, & cruditate; occultis quibuſdam, & ſoli DEO cognitiſ cauſiſ, vel frigore inhorreſcimuſ, vel febre exardeſcimuſ, vel torminibuſ eiuſlanuſ, & veri medici Saluatoriſ imploramuſ auxiliuſ, dicimuſq; cum Apoſtoliſ: Magiſter, ſaluot nos fac, perimuſ. Plurimi agrotorum à DEO curati ſunt ſine medicina; nullum medicina curauit ſine DEO.*

S. Hieronym.
 lib 3 aduerſ.
 Pelag.

II.

S. Diadoch.
 lib de perfect.
 ſpirit.
 cap. 53.

Heribert.
 Rolveid. l 1,
 de vit. PP in
 vit S. Pachomij.
 cap. 51.

Hinc ſancti quidam homineſ medicinaſ omnino repudiarunt, vt ſpem ſuam omnem in DEO collocarent. S Diadochuſ de inedicis ac mediciniſ agens, *Non oportet, ait, ſpem ſanationiſ in illiſ collocare, ſed potiùs in vero Saluatore & Medico noſtro IEſu Chriſto.* Hinc plerique veteres Eremitæ in ſolitudinibuſ degenteſ, medicos non habebant, quos conſulerent; immò nec mediciniſ, ſi quas fortè haberent, vtebantur. *Zachauſ quidam Monachuſ, poſt longa continentie tempora, regio morbo correptuſ, ſequeſtratam habuit aſſatribuſ cellulam totà vità ſuà pane tantuſ, & ſale contentuſ. Semper autem pſiathioſ operabatur, tantamq; contritionem propter Dominuſ ſuſtinebat, vt ſapenumero funiculoſ intorqueſ, compurgerentur manuſ eiùſ, & ſanguiniſ guttæ effluerent, in tantum, vt ex ipſo opere magna viri tolerantia monſtraretur. In tantà igitur infirmitate corporiſ conſtitutuſ, numquam fratruſ collectam deſeruit: ſed ad explendaſ omneſ diurnaſ orationeſ, ſolicite conuolauit, adeò vt numquam dormireſ interdiſ. Conſueorat autem per ſingulaſ nocteſ, priuſ-*

prinsquam caperet somnum, quadam de Scripturis sanctis meditari: totaq; membra sua Christi signaculo muniens, glorificabat iugiter Dominum, & ita paululum quiescebat. Deinde circa noctis mediam surgens usque ad matutinas orationes alacer permanebat. Huius aliquando manus quidam frater inspiciens, operis nimietate atque violentia fortiter sanciatas, & resperfas sanguine dicit ei: Quid ita, Pater, durissimo labore te discrucias, maxime tali infirmitate depressus? An forte metuis, ne apud Deum contrahas offensam, vel otij crimen incurras, si non sedulo fueris operatus? Scit Dominus quid pateris, & quia nemo tantis tribulationibus afflictus, vllum valet opus attingere: precipue tu, qui nulla necessitate constringeris. Nam si peregrinis post DEVM sufficientiam pauperibusq; largimur, quanto magis tibi tanto Patri cum deuotione maxima seruiemus? Ad quem ille respondit: Impossibile est mihi non operari. Et frater ait: Si hoc, inquit, tibi placeat, saltem manus tuas oleo perunge, ne tantum sanguinem profluentes in labore deficiant. Qui consilio eius acquiescens fecit, quod hortatus est eum: & intantum vulnerata manus eius grauata sunt, ut nequaquam posset ferre cruciatum. Ad quem visendum beatus Pachomius veniens, causamq; cognoscens, ait ei: Putabas frater, quod te oleum posset inuare? Quis enim te coegit ita sedulo laborare, ut sub pretextu operis, in hoc visibili oleo magis, quam in DEO spem tuam poneres? Aut numquid impossibile est DEO, sanare te? aut ignorat agritudines singulorum, nostrisq; commotionibus indiget? vel despicit nos? qui est natura misericors? Sed utilitatem considerans animarum nostrarum, finit ad momentum nos pati tristitiam, ut tolerantie perpetua premia largiatur. Super ipsum igitur omnem curam nostram sollicitudinemq; iactemus: & quando voluerit, vel quomodo iudicauerit, ipse terminum doloribus nostris benignus imponet. Qui respondens ait: Ignosce mihi, venerabilis Pater, & ora pro me Dominum, ut & hoc mihi delictum remittere pro sua pietate dignetur. Assenerabant etiam plurimi de hoc sene, quod per annum integrum se destituit, post biduanum ieiunium parum cibi percipiens. Hunc S. Pachomius monachis proponebat, velut exemplum honorum operum, firmamentumq; virtutum. Ad quem etiam eos, qui erant in mœrore positi, dirigebat: quia habebat & consolatorium verbum, sicut nullus alius. Qui usq; ad finem fortiter desertans in senectute sancta, pro doloribus tantis ater-

412 *Cap. XXXVIII. Decima nona morb. causf. remedia fupnaturalia.*
na folatia recepturus, ad caelefia regna tranfuit. Nimirum viri toti
Deo dediti, etiam omnem fpeciem in folo Deo reponunt.

III.
Theoderet.
hifl. relig.
cap. 26.

Hinc Simeoni Stylitæ illi magno, vt Theodoretus memo-
ria prodidit, perfuaderi non potuit, vt vlceri medicinam adhi-
beret, quod ex afperrimo cingulo contexto palmarum folijs, &
nudis membris circumjecto contraxerat. A Petro Damiani laudi
datur Leoni Eremitæ, quod in omni vita fua (quæ fuit annorum
centum quadraginta) numquam fanguinem minuerit, nūquam
antidotum fumpferit. Et ecce, quàm ad magnam peruenit
ætatem, cùm alijs perent, fe medicinis vitam prolongaturos,
quam plerumque decurtant. Idem ipfe Petrus Damiani, cùm,
languefcente ftomacho, ex graui diuturnoque morbo alimenta
capere non poffet, & pifces omninò deeffent, reftitit importunis
fratrum precibus vehementer flagitantium, vt triduo carniū

Petr. Dam
epift. 118. ad
Teuzonem.

Sulp. epift. 3.

efum reparationi tabefcentis & effceta corporis indulgeret: *ne*
paulatim rigorem Ordinis in fe fuiſſet laxaret. Propior morti erat
Martinus, & tamen in cinere & cilicio recubabat. Quem, cùm
discipuli rogarent, vt faltem vilia fibi fimeret ftramenta fupponi:
Non decet, inquebat, *fily, Chriftianum niſi in cinere mori.* Cùm
item à Presbyteris rogaretur, vt corpusculum lateris mutatione rele-
uaret: *Sinite,* aiebat, *ſinite me, Fratres, calum potius reſpicere, quàm*
terram, vt ſuo iam itinere iturus ad Dominum ſpiritus dirigatur.
Adeò ſancti viri Numinis & pœnitentiæ amore non ſolùm me-
dicinas, ſed etiam vel leuiſſima morbi folatia repudiarunt.

In vita S. Ful-
gentij c. 30.

Quamobrem etiam de S Fulgentio vitæ author ita ſcribit: *Per-*
ſuadentibus autem medicis, vt lauacris balneiq; vteretur. Numquid
balnea, inquit, facere poterunt, ne homo mortalis, expleto vita ſua
tempore moriatur? Si verò proximam mortem nec aquarum calida-
rum poſſunt fomenta repellere, cur mihi, obſecro perſuadeatis, vt rigo-
rem diu ſeruata profefſionis in fine diſſoluam? Quod dictum diligen-
ter memorię infigant Religioſi balneatores, qui, nulla neceſſitate
urgente, non tam ad thermas, quàm ad delicias videntur proſi-
fici. Pertinet ad hanc claſſem etiam Poſthumius ille, qui, ſi
quando infirmitas febrium, aut ſtomachi dolores graui tormento euni-
afficerent, non dedit indulgentiam morbo infirmitatis, nec calidæ vſus
eſt rebus, nec ieiunia minorauit, aſtimans, quod ſi corpori calido cibo
conſule-

Meribert.
Roſveid. l. r.
de vit. PP. in
vit. Poſthu-
mij, cap. 6.

consuleretur, à Domino redemptio anima non daretur. Nam si aliquando valetudo gravis debilia genna fatigaret, ita ut ad vigilias Post-humini exurgere non valeret, orando & psallendo in stratu suo non desinebat. Si lingua præ siti siccaretur, cordis intima rugiebant, ne silentio eius hostis anima diabolus letaretur, aut in opere DEI vir sanctus negligens inueniretur. In Prato Spirituali legimus de Myrogene hydropico, & Barnaba Anachoreta, cuius pedi arundinis festuca infixæ est, qui ambo malè affecti, nec medicum, nec medicamenta admiserunt. Hos tales imitati sunt Religiosi illi, de quibus his verbis Umberto: Nota, quòd quidam Religiosi ex magno sanctitatis feruore, non curant uti medicinalibus, reputantes id carnalitatem: & imitari volentes B. Agatham, qua dixit: Medicinam carnalem numquam corpori meo exhibui.

Hoc in femina exemplum aliæ quoque sanctæ feminae sunt imitatae; & quidem illæ, quæ in delicijs enutritæ, ad sanctitatem transierunt. Quarum exempla tantò sunt fortiora, quantò in sexu imbecilliore splenderunt. Paula Romana, mensè Iulio, feruentissimis æstibus incidit in ardorem febris, & post vitæ desperationem, cum Dei misericordiâ respirasset, & medici suaderent, saltem tenui & parco vino, ob respirationem opus esse, ne aquam bibens, in hydropem verteretur; S. Hieronymus clam Epiphanium Episcopum rogauit, ut eam moneret, immò compelleret vinum bibere. Quid S. femina fecit? an consilio medicorum, autoritate Episcopi, occasione morbi, vino inhiavit? Nequaquam. Illa, inquit S. Hieronymus, ut erat prudens & solertis ingenij, statim sensit insidias; & subridens, mentem esse quod ille diceret intinuit. Quid plura: cum beatus Pontifex, post multa hortamenta exisset foras, quærenti mihi, quid egisset, respondit: Tantum profeci, ut seni homini panè persuaserit, ne vinum bibam. De Galla nobilissima puella Romana, refert S. Gregorius, eam studio sanctioris vitæ monasticæ, respuisse conjugij medicinam, quam medici suadebant; ex ignea corporis conspersione, & morbos & barbam prædicentes, quæ quantum faciem virilem ornat, tantum muliebrem deuenustat. Nec vana fuit prædictio medicorum, nam & barba illi nata est, & vlcus cancri mamillam inuasit. Sed pluris illa fecit mentis, quam corporis integritatem. Quemad-

Ioan. Euirat.
in Prat. c. 8.
& 10.

Vmbert. cap.
123. in regul.
S. Aug. c. 19.

IV.

S Hieronym.
epist. 7. de
Eustoch.

S. Greg. lib. 4.
dial. cap. 13.

Pallad. hist.
Laut. c. 143.

modum & Siluania virgo, quæ apud Palladium, hæc de seipsa narrat: *Præter extrema manuum mearum, non pes meus aquam tetigit, non vultus, neq; ullum ex membris meis; etiamsi me varia inuaserint agritudines. Et cum à medicis cogerer uti balneo, non induxi in anum carnem reddere debitum; non in lecto quiescens, non lectica usquam gestata ingrediens.* Ad quid his talibus feminis, & sanctis illis viris morbus? ad mortificationem carnis, & ut dolorem dolori adderent, maioremque patientiam exercerent. Sed ante omnes mirabilis exempli est Gorgonia, S. Gregorij Nazianzenis soror, quæ abreptione & raptatione vehiculi, ob mularum furrorem fracta, immò multis partibus concisa medicum recusauit, ut ipse S. Gregorius testatur. Qua autem hoc de causa fecit? duas indicat S. Pater. Prima est, quòd ob modestiæ virtutem oculos & manus virorum erubesceret. Altera, quòd ab eo solo, cuius permissu in eam calamitatem incidere, salutem quaereret.

S. Greg. Naz.
orat. II. v. 19.

.VI

V.

Atque hæc est non minima causa multorum morborum, ut homines discant, non in diuitijs, non in creaturis, non in humanis auxilijs omnem spem suam collocare; sed cogitationem fiduciamque suam altius mittant, & ad Deum, ad Diuos recurrant, qui & prompti sunt ad opitulandum, & his ipsis auxilijs de celo suppeditatis, coram toto mundo, inclarescunt; hisque ipsis etiam beneficijs homines trahunt, ad opem illorum inuocandam. Hoc est, quod supra dixi, Christum sanasse omnem languorem, & omnem infirmitatem. Vnde omnis turba quærebat eum tangere. Hoc est, quod ipse Christus palàm indicauit, cum à discipulis interrogaretur: *Rabbi, quis peccauit, hic aut parentes eius, ut cæcus nasceretur?* Nam disertè respondit *IESUS: Neque hic peccauit, neque parentes eius: sed ut manifestentur opera Dei in illo.* Quemadmodum, quando paralyticum surgere iussit, videntes turba timuerunt, & glorificauerunt Deum, qui dedit potestatem tantam hominibus. At cur opera Dei, quæ alibi vbique magna sunt & mirabilia, in morbis erant manifestanda? Nimirum magnum quid erat, Christum, quem omnes hominem esse videbant, credere Deum. Magnum quid erat, Christum, quem tanta hominum multitudo vidit in cruce expirasse, credere tertia die resurrexisse.

Matth. 4. 23.

Luc. 6. 19.

Ioan. 9. 2.

Matth. 9. 8.

rexisse à mortuis, & cum carne sua ascendisse in cælum. Hæc fieri & adeo credi non posse, dixissent mundi sapientes, nisi ea *S. Aug. lib. 2^a de ciuit. c. 7,* fieri potuisse, atque facta esse diuinitas ipsius veritatis, vel veritas diuinitatis, & contestantia miraculorum signa monstrarent. Inter miracula autem, quæ maximè sentiuntur, & æstimantur ab hominibus, sunt subitæ & prodigiosæ morborum depulsiones. Quantò enim dolorem vehementiùs auersamur, tantò cupidiùs optamus sanitatem; quæ si non jam per medicinas naturales, sed ope cælesti nobis reddatur; jam per beneficium, quod in corpore accepimus, ad benefactorem ipsum amandum & venerandù eleuamur. Itaque ægrotarunt multi, vt opem quærerent: quam quia non inuenerunt in pharmacis naturalibus, de supernaturalibus remedijs cogitauerunt. Immò, vt supernaturalia esse scient, miraculosa fuerunt, ac omnem naturæ vim superantia. Rectè enim S. Augustinus ait: *Hæc vs fidem facerent, innotuerunt; hæc per fidem, quam fecerunt, multò clariùs innotescunt.* Nempe *S. August. loc. cit.* per miracula fides, per fidem fiducia, laus, & actio gratiarum.

Hinc quis neget, Naaman principi militiæ regis Syriæ lepram profuisse? Hæc in causâ fuit, vt ad Elisæum Prophetam proficisceretur. Hæc fecit eum obedientem, vt septies in Iordane lauaretur. Hæc depulsa eum & gratum, & fidelem reddidit. Nam postquam *restituta est caro eius, sicut caro pueri parvuli, & mundatus est, reversus ad virum Dei, cum vniuerso comitatu suo venit, & stetit coram eo, & ait: Verè scio quòd non sit alius DEVS in vniuersa terra, nisi tantùm in Israël.* Vtique vtiliter ægrotauit. Si morbum nesciisset, Deum nesciisset. Iam duplici malo liberatus est, cum lepra deposuit infidelitatem. Nec frustra Prophetæ data est scientia tam foedum morbum abolendi, cum corpore animam abluit Naaman: hoc beneficium ex beneficio est consecutus. In hunc ipsam finem Raphaël Tobiam minorem docuit, ad quid prodesset fellis medicina. Per eam pater eius recepit visum. Qui etsi antea jam Deum cognouit coluitque, tamen sanatus & ipse, & familia eius in laudes diuinas erupit. *Et glorificabant Deum, ipse videlicet, & uxor eius, & omnes qui sciebant eum. Dicebatq; Tobias: Benedicite, Domine Deus Israël, quia tu castigasti me, & tu saluasti me.* Taceo alios, in veteri Testamento, vel re- *Tob. 11. 16.*

ges

Nam. 11. 6.

ges. vel greges, corpore sanatos, etiam mentis morbum deposuisse. Murmurauerant Israëlita, in deserto. Quamobrem misit Dominus in populum ignitos serpentes, ad quorum plagas, & mortos plurimorum, venerunt ad Moysen, atque dixerunt: Peccauimus, quia locuti sumus contra Dominum & te: ora ut tollat à nobis serpentes. Orauitq; Moyses pro populo & locutus est Dominus ad eum: Fac serpentem aeneum, & pone eum pro signo: qui percussus aspexerit eum, viuet. Fecit ergo Moyses serpentem aeneum, & posuit eum pro signo: quem cum percussi aspicerent, sanabantur. Vides cur Israëlita percussi sint à serpentibus: murmurando plagam meruerunt. Icti sapere didicerunt, & confugerunt ad Moysen; Moyses ad DEVM; DEVS, vt catenam hanc texeret, serpentem erigi iussit, & aspici, vt in eo aspicientibus sanantè Filij sui imaginem erigeret. Nam sicut Moyses exaltauit serpentem in deserto: ita exaltari oportebat Filium hominis, vt omnis qui credit in ipsum, non pereat, sed habeat vitam aeternam.

Ioan. 3. 14.

VII.

Hebr. 9. 27.

Totum genus humanum à serpente fuit percussum. Ictus lethalis erat. Inde statutum est hominibus semel mori. Morti autem morbus viam sternit. Vt autem mors est duplex, corporis vna, animæ altera; ita duplex morbus, quorum vnus corpus, alter animam ad mortem disponit; ignorantia scilicet DEI & rerum diuinarum. De vtraque morte dictum est: De manu mortis liberabo eos, de morte redimam eos; ero mors tua, o mors, morsu tuu ero inferne. Vt ergo à morte animæ homines liberaret Deus, à morbo animæ, hoc est, ab ignorantia eos liberauit, docuitque cognoscere Redemptorem: Hac est autem vita aeterna, vt cognoscant te, solum Deum verum, & quem misisti IESVM CHRISTVM. Cognitio hæc ignorantiam expulit. At cognitio per quid effulfit? per miracula varia quidem, sed maximè sanitarum. Morbis enim velut serpentibus percussi, ad eum tamquam ad aeneum & peccati veneno carentem serpentem, aspicientes, & concurrentes, sanabantur. Vnde & corporis, & animæ suæ medicum agnoscebant. Ad quid enim miracula faciebat, nisi vt diuinitatem suam manifestaret? Si non facio opera Patris mei, ait, nolite credere mihi. Si autem facio, & si mihi non vultis credere, operibus credite, vt cognoscatis, & credatis, quia Pater in me est, & ego in Patre. Nemo

Esec. 13. 14.

Ioan. 17. 31

Ioan. 10. 37.

Nemo enim tantum in vitam jus habuisset, nisi author vitæ. Qua de causa cæpit exprobrare civitatibus, in quibus facta sunt plurima virtutes eius, quia non egissent pœnitentiam. Aliquando oblatu est ei demoniam habens, cæcus, & mutus, & curavit eum, ita ut loqueretur, & videret. Et stupebant omnes turba, & dicebant: Numquid hic est filius David? hoc est, Messias ille toties promissus, tamque diu expectatus, qui ex genere Davidis credebatur descendurus. Abrahamo enim potissimum & Davidi promissio nascituri ex ipsis Christi facta est: Abrahamo enim dictum est, *In semine tuo benedicentur omnes gentes*: quod D. Paulus de Christo intelligendum esse docet: Davidi autem: *Iuravit Dominus David veritatem, & non frustrabitur eum, de fructu ventris tui ponam super sedem tuam*, & alibi sapius. Ex miraculis ergo cognoverunt eum Messiam esse.

Hinc & qui ad tantam lucem prodigiorum cæci manebant, meritò reprehendebantur à Domino: *Va tibi Corozain, va tibi Bethsaida*, vrbes Galilææ (in quibus frequentissimè Christus, cum discipulis suis, Evangelium prædicans, & miracula faciens, nihil effecit) *quia si in Tyro & Sidone facta essent virtutes, quæ facta sunt in vobis, olim (iamque dudum) in cilicio & cinere pœnitentiam egissent*: quamvis ibi Gentiles, & idolis dediti, delicijsque & avaritia, & omni genere vitiorum corruptissimi fuerint. Quod etiam hæreticis multis obijcietur, qui ad clarissima miracula non convertuntur: cum barbari, cum Æthiopes, cum orientales & occidentales Indi, ob eiuscemodi prodigia, Christum, DEVM agnoscant & adorent. Sed araneorum est, omnia in venenum commutare. Ita & illi agebant, qui audito Domino dicebant: *Vnde huic sapientia hæc, & virtutes? Nonne hic est fabri filius? Nonne mater eius dicitur Maria? & fratres eius, Iacobus, & Ioseph, & Simon & Indas? & sorores eius omnes apud nos sunt? Vnde ergo huic omnia ista? Et scandalizabantur in eo*. Erat enim Christus credentibus lapis electus, & angularis, non credentibus autem petra scandali, & lapis offensionis. In quo autem scandalizabantur? in eo ipso, in quo alij ædificati, eum esse Filium DEI credebant. Sciebant enim Nazareni isti (nam apud eos hoc fiebat) Christum litteras non didicisse, ut dicitur alibi, *Quomodo hic litteras scit, cum non didicerit?*

Matth. 11. 20.

Matth. 12. 23.

Gen. 12. 13.

& 22. 18.

Gal. 3. 17.

Pfal. 131. 11. &

2. Reg. 7. 12.

1. Paralip. 17.

11:

VIII.

Matth. 11. 21.

Matth. 13. 54.

1. Petr. 2. 8.

Ioan. 7. 15.

Ggg

Vnde

Vnde credibile est, eos sapientiam & miracula, quæ in eo videbant, malis artibus tribuisse. Omnes enim Euangelistæ dicunt, eos ipsius doctrinam admiratos, & simul etiam scandalizatos fuisse. Atqui non potuerunt, cum admirarentur, scandalizari, nisi credidissent, quæ dicebat atque faciebat, diaboli operâ dicere & facere: quemadmodum illi, qui palam ausi sunt dicere:

Ioan. 9. 34. &
32. 24.
Luc. 23. 8.

In principe demoniorum eiecit demonia. Meritò igitur non fecit ibi virtutes multas. Quia, sicut & coram curioso Herode, frustra fecisset. Sunt enim multi adedò obstinati, vt neque signis credant, immò vt ea contemnant & irrideant, & dicant: Vnde huic virtutes? Enimuerò, vt si ea negare non possint, scandalizentur, & artibus magicis ascribant; quemadmodum nec Pharisei tot miraculis crediderunt, sed ea malè interpretati sunt, atque ob hoc ipsum, indigni miraculis extiterunt. Neque enim margaritæ sunt ante porcos proijciendæ. Quamobrem etiam hodie multi, qui maxime miracula videre volunt, minimè vident, quia scit Christus eos, etiam conspectis miraculis, non credituros. Sic enim &

Matth. 12. 39.

Phariseis signum videre volentibus respondit: Generatio praua & adultera signum quarit, & signum non dabitur ei. Sapiùs miracula, ad honorem Dei, aut etiam Sanctorum fierent, nisi increduli, & nasui irrisores ea impedirent. Sanarentur & hæretici prodigiòse nonnumquam, nisi eorum incredulitas obstaret. Clarum enim est, ex Euangelio, Christum miracula facturum, plerumque fidem eorum, quibus facturus erat, priùs exegisse. Et licet fides saepe ex miraculis sequatur, tamen minus meriti habet, si sequatur, quam si præcedat. Apud Matthæum: Accesserunt ad eum cæci. Et dicit eis IESVS: Creditis, quia hoc possum facere vobis? Dicunt ei: Utique, Domine. Tunc tetigit oculos eorum, dicens: Secundùm fidem vestram fiat vobis. Et aperti sunt oculi eorum.

Matth. 9. 28.

Marci. 5. 36.

Apud Marcum, cum quidam dicerent: Filia tua mortua est: quid ultra vexas Magistrum? IESVS, audito verbo, quod, dicebatur, ait

Marc. 9. 23.

Archisynagogo: Noli timere, tantummodo crede. Et iterum, cum pater pro filio à malo spiritu agitato orans diceret: Si quid potes, adiuua nos misertus nostri: IESVS ait illi: Si potes credere, omnia possibilia sunt credenti. Et continuò exclamans pater pueri cum lachrymis aiebat: Credo, Domine, adiuua incredulitatem meam: Apud

Lucam

Lucam ait ad Principem Synagogæ Saluator: *Noli timere, crede* Luc. 8. 50.
tantum, & salua erit filia tua. Hinc discant hæretici, cur apud illos non fiant miracula, cur non extraordinariæ eis conferantur sanitates; non credunt in Sanctos, non putant Dei Matrem posse esse eorum aduocatam: quid eis Sancti, quid Dei Mater faceret? quid ipse Christus miracula irridentibus, & Stygiæ arti ascribentibus exhiberet? Magnum est adjuuentum ægris, etiam naturali arte curari cupientibus, si erga medicum bene afficiantur, & credant se ab eo consequi posse sanitatem. Cur non & Diui cælites idem petant? Cur irrisoribus suis benefaciant? Alioqui etiam recentes sunt historiæ & antiquæ non solum hæreticorum, sed etiam Ethnicorum, qui audientes, quanta beneficia à Sanctis, à Dei Genitrice, ab ipso Christo alijs sint collata, credere, & eodem æstimare, quin & inuocare cœperunt, & morbi remedium consecuti, tandem plenè ad nostram religionem transierunt; existimantes, cetera quoque dogmata fallere non posse eorum, quorum fides tam manifestis & luculentis miraculis confirmaretur. Ita lumen apud eos creuit; ut cum fidei radicem accepissent, & potestatem Diuorum prodigia operandi credere cœpissent, tandem ad plenam lucem veritatis peruenirent.

C A P V T X X X I X .

Vigesima morborum caussa, ut per eorum sanationem, Apostolorum, Martyrum, aliorumq; Sanctorum, de Christo testimonia firmentur.

H Ac ipsa de caussa missurus Seruator Apostolos in uniuersum terrarum orbem, ad fidem de Messia Deo & homine pro nobis crucifixo disseminandam, conuocatis *Matth. 10. 1.*
duodecim discipulis suis, dedit illis potestatem spirituum immundorum, ut eicerent eos, & curarent omnem languorem, & omnem infirmitatem. Quod futurum tamen antè & promiserat, & prædixerat, Christus: Super agros manus imponent, & bene habebunt. Quemadmodum ex duodecim Patriarchis olim totus Iudaicus populus *Matth. 9. 7.*
Marc. 2. 9.
secun-

Ggg 2

secun-